

Về vấn đề giáo dục giới tính cho trẻ em trong gia đình

NGUYỄN THỊ TỐ QUYÊN

Giáo dục giới tính là một chủ đề mới ở nước ta. Xung quanh vấn đề này, quan điểm cho rằng có nên coi giáo dục giới tính thành một nội dung giáo dục độc lập trong nhà trường hay không đang còn có nhiều tranh cãi. Từ cuối những năm 80 (của thế kỷ XX), giáo dục giới tính đã được đưa vào chương trình thực nghiệm giảng dạy tại 17 tỉnh và thành phố trên toàn quốc. Tuy nhiên, nội dung kiến thức còn sơ sài, tập trung chủ yếu ở những nội dung có tính chất giải phẫu sinh lý cơ thể, chưa đề cập tới quan hệ giữa hai giới, vấn đề tình dục và quan hệ tình dục.

Trong xã hội truyền thống vấn đề giới tính, tình dục căn bản là vấn đề tế nhị, thâm kín. Sự bùng nổ thông tin và sự phát triển của nền kinh tế thị trường, nhất là ở đô thị, thông tin đến với mỗi cá nhân rất đa dạng, khiến các yếu tố tiêu cực như: văn hóa đồi trụy, sách báo, video đen đã làm ảnh hưởng, tác động mạnh đến quan hệ giữa hai giới. Tệ nạn xã hội ngày càng gia tăng làm rối loạn trật tự xã hội, làm mai một một thuần phong mỹ tục của dân tộc. Sự tự do quá mức trong quan hệ giới đã dẫn đến hàng loạt vấn đề như hiện tượng nạo phá thai ở tuổi vị thành niên ngày càng tăng, không hiểu biết về sức khỏe sinh sản và tình dục, số trẻ em hư, phạm pháp ngày càng nhiều. Đặc biệt là tội hiếp dâm ở trẻ tuổi vị thành niên cho thấy thực trạng giáo dục giới tính còn yếu kém. Những hiện tượng đó đặt gia đình trong sự tác động và biến đổi sâu sắc. Vì vậy, cha mẹ lúc này đóng vai trò rất quan trọng giúp cho con cái nhận thức đúng, lựa chọn đúng thông tin, đặc biệt là các thông tin về giới tính là rất cần thiết.

Xã hội luôn mong đợi giới tính nam và giới tính nữ theo những khuôn mẫu mà xã hội đã kiến tạo nên. Ở mỗi xã hội lại có những quan niệm về vai trò giới khác nhau. Gia đình là hình thái đầu tiên và chủ yếu nhất của mối quan hệ giữa con người với con người, trong đó cha mẹ là những người có ảnh hưởng lớn nhất đến con cái, được coi là mẫu mực cho con cái trông vào. Trong gia đình các thành viên tác động lẫn nhau một cách sâu sắc và kín đáo. Cách cư xử của cha mẹ với nhau là bài học sớm nhất về mối quan hệ bình đẳng giữa một người nam và một người nữ về yêu thương, tôn trọng, hỗ trợ lẫn nhau trong mọi sinh hoạt của gia đình. Qua cách cư xử của cha mẹ, con cái, nhất là con trai sẽ biết cách cư xử với bạn gái.

Trong cuộc sống hàng ngày có rất nhiều điều liên quan đến vấn đề sinh sản, tình dục như: phim ảnh đập vào tai, mắt con trẻ, gây cho trẻ những thắc mắc

cần được giải đáp. Trong khi đó thì gia đình và nhà trường lại im lặng hoặc không biết cách giải thích để các em hiểu, gây cho các em ý nghĩ hoang mang hoặc tò mò tự đi tìm hiểu. Như vậy rất nguy hiểm. Vì vậy ở tuổi dậy thì, cơ thể các em đang trong giai đoạn phát triển mạnh mẽ, có khả năng sinh sản, song về mặt tâm lý các em hay cáu giận, dễ bị kích động, muốn tự khẳng định mình nhưng nhận thức lại chưa chín muồi. Có thể chính các em không hiểu thấu đáo về việc mình làm hoặc có thể các em bắt chước phim ảnh, sách báo có nội dung không lành mạnh, phản văn hóa. Việc này là một phần do tác động xấu từ xã hội, nhưng chủ yếu do giáo dục gia đình chưa được chú trọng. Các bậc cha mẹ không giảng giải cho con cái, cho nên các em phải tự tìm hiểu qua sách báo, bạn bè. Trò chuyện với con cái hoặc giải thích những thắc mắc cho con cái nhiều khi đem lại hiệu quả cao hơn là những quyển sách. Trẻ rất ít đọc hoặc không quan tâm tới loại sách này vì không có sự lôi cuốn.

Ở nước ta hiện nay, giáo dục giới tính trong gia đình ít được các bậc cha mẹ quan tâm. Bản thân cha mẹ, các bậc lớn tuổi cũng thiếu thông tin về giáo dục giới tính nên chưa nhận thức hết vai trò của nội dung giáo dục này. Vì vậy, họ không quan tâm hoặc gặp nhiều khó khăn trong việc giáo dục cho con cái. Chúng không được chỉ bảo, hướng dẫn những kiến thức, hiểu biết tối thiểu về giới tính. Do vậy, trẻ em cả nam và nữ hầu như phát triển một cách tự nhiên.

Mục đích của giáo dục giới và giới tính là nhằm trang bị những kiến thức về tâm lý, về đặc điểm giới tính của mỗi giới, về hoạt động tình dục cho thanh thiếu niên, hướng vào việc hình thành ở lớp trẻ những quan niệm về hạnh phúc lứa đôi, trách nhiệm, nghệ thuật làm vợ, làm chồng, làm cha mẹ... Tuy nhiên, giáo dục giới và giới tính còn là một khái niệm mới mẻ trong xã hội mà chúng ta chưa hiểu biết rõ ràng.

Giới là chỉ mối quan hệ xã hội và tương quan địa vị xã hội của nữ và nam trong bối cảnh xã hội cụ thể. Giáo dục giới là dạy những phẩm chất cần có ở mỗi giới nam và nữ, những chuẩn mực trong quan hệ với người khác giới... Giới tính chỉ sự khác biệt giữa nam và nữ về mặt sinh học. Giáo dục giới tính phải được hiểu là sự giáo dục về giải phẫu sinh lý cơ thể, vệ sinh thân thể, sức khỏe sinh sản và tình dục. Ở nhiều gia đình các bà mẹ ngại chỉ bảo hoặc không giải thích được cho con những điều sơ đẳng nhất trong quan hệ sinh hoạt sau này và khi lớn lên lấy vợ gả chồng. Nhu cầu tâm tình, trao đổi của cha mẹ với con cái là rất ít. Cha mẹ chưa hiểu được rằng nhu cầu tìm hiểu về giới và giới tính của con cái là điều tự nhiên, là điều cần thiết và tất yếu nên họ chưa giáo dục cho con về vấn đề này hoặc ngại không muốn nói ra, thành ra khi lớn lên con cái tự động trước việc rất tự nhiên tất yếu phải đến. Có thể nói, ở nước ta giáo dục giới tính không được hiểu theo đúng nghĩa của nó. Gia đình Việt Nam ngày nay còn chịu ảnh hưởng nặng nề của tư tưởng phong kiến cho nên việc giáo dục giới tính chỉ là những lời răn dạy mang tính đạo đức. Trên một phương diện nào đó, giáo dục giới tính được hiểu theo nghĩa chính xác là giáo dục đạo đức. Hoạt động có tính phổ biến trong các gia đình về giáo dục giới chỉ dừng lại ở góc độ dạy vệ sinh thân thể tuổi dậy thì. Giáo dục tình dục hầu như chưa bao giờ được đặt ra.

Việc quan tâm và giáo dục con cái sẽ có ảnh hưởng đến nhận thức của trẻ trong quan hệ bạn khác giới. Phương pháp tâm sự với con là phương pháp tích cực nhất trong giáo dục giới và giới tính cho con cái. Tâm sự với con giúp cho giữa con và cha mẹ hiểu nhau hơn. Với cách này, họ giúp con hiểu được những điều riêng tư thầm kín.

Trong đề tài nghiên cứu "Giáo dục trẻ em trong các gia đình ở đô thị hiện nay", chúng tôi đã điều tra 287 người trong các gia đình và phỏng vấn sâu 10 trường hợp, cho thấy: có 61,6% gia đình bố mẹ thấy cần thiết phải trao đổi với con về vấn đề giới tính. Xét tương quan nam nữ có 56,6% ông bố và 64,3% bà mẹ cho rằng cần thiết phải trao đổi về vấn đề này. Như vậy có khoảng hơn một nửa bố mẹ nhận thức được tầm quan trọng của giáo dục giới tính thông qua hình thức trao đổi trực tiếp. Đây là cơ sở cho sự thông cảm giữa cha mẹ và con cái, từ đó họ là nơi tin cậy mà con cái có thể trao đổi. Số liệu điều tra xét theo tương quan giới cho thấy, mức độ nhận thức của bố và mẹ là tương đồng. Tuy tỷ lệ người mẹ trao đổi với con có cao hơn nhưng không nhiều. Còn gần một nửa bố mẹ không nhìn thấy sự cần thiết phải trao đổi với con về giới và giới tính; điều này cho thấy hiện nay quan niệm giáo dục giới tính trong gia đình còn nhiều hạn hẹp.

Xét tương quan trình độ học vấn với vấn đề nhận thức có cần thiết phải trao đổi với con về vấn đề giới tính hay không, thì 65,1% người có trình độ dưới phổ thông trung học; 62,1% người có trình độ trung cấp cao đẳng; 58,6% người có trình độ đại học và 66,7% người có trình độ trên đại học cho là cần thiết. Khảo sát này đã cho thấy trình độ học vấn không có ảnh hưởng đến nhận thức mức độ cần thiết phải trao đổi với con về vấn đề giới tính.

Quan điểm giáo dục giới tính ở các nước khác, nhất là các nước phương Tây khác hẳn chúng ta hiện nay. Giáo dục giới tính chiếm một vị trí quan trọng trong các nội dung giáo dục. Theo tiến sĩ Gillbert Tordjman - Tổng thư ký hiệp hội giới tính học thế giới, giáo dục giới tính càng sớm càng tốt. Ông cho rằng: *"trong mọi phương diện của giáo dục, chúng ta phát triển tri thức của trẻ em một cách tuần tự như đặt từng viên gạch nền đến viên gạch mái. Trong tình dục cũng vậy, trẻ em cần biết tuần tự từ chuyện chữa, chuyện mang thai tới sự sinh đẻ, từ tình cảm giới tính cho tới giao hợp. Tất cả những chuyện đó đều cần biết như những hoạt động tự nhiên, tích cực của con người. Chúng ta cần dẫn dắt những vấn đề ấy tuần tự theo lứa tuổi và có thể cho chúng nghe lại một cách thoải mái khi có dịp"*¹.

Đúng là rất nhiều gia đình, các bậc cha mẹ cố né tránh việc trao đổi những vấn đề này với con cái càng lâu càng tốt. Họ luôn sợ rằng con mình biết quá sớm. Họ chờ đợi con cái hỏi họ thì họ mới suy nghĩ xem liệu có cần thiết nói với con hay không. Nhiều cha mẹ trao đổi với chúng tôi: mỗi khi con cái họ nói về vấn đề tình dục là họ lại lảng tránh sang chuyện khác. Họ luôn tạo cho con mình ý thức không nên đi vào những vấn đề của người lớn. Vậy bao giờ thì con cái được bố mẹ coi là người lớn?

¹ Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn Quốc gia. Trung tâm Nghiên cứu khoa học về gia đình và phụ nữ: *Gia đình trong giáo dục sức khỏe sinh sản vị thành niên*. Nhà xuất bản Khoa học xã hội. Hà Nội - 2003. tr.55.

Câu hỏi này rất ít bậc cha mẹ nghĩ đến. Vậy nên con cái bị bỏ mặc trong giáo dục giới tính đặc biệt là giáo dục tình dục.

Hiện nay ở Việt Nam chưa có chương trình giáo dục giới tính và tình dục cho trẻ em theo từng lứa tuổi. Sự thiếu vắng chương trình đào tạo làm cho các bậc cha mẹ lúng túng khi phải trao đổi với con cái về lĩnh vực này. Đây cũng là nguyên nhân nhiều bậc cha mẹ lảng tránh rồi mặc kệ cho trẻ tự mình tìm hiểu kiến thức giới tính

Ngày nay đang xảy ra tình trạng các em nam hiệp dâm ở tuổi vị thành niên; các em nữ có thai ở tuổi vị thành niên. Tình trạng yêu sớm khi chưa hiểu biết về mối quan hệ tình dục nên dễ phạm phải sai lầm trong tình yêu. Nhiều trẻ em ở lứa tuổi 14 - 15, còn cấp sách đến trường, chưa có kinh nghiệm về cuộc sống gia đình nhưng đã phải làm cha làm mẹ do thiếu hiểu biết về tình dục và hạnh phúc. Đây là vấn đề nổi cộm và người ta thấy rằng nguyên nhân là do nền kinh tế thị trường, sự du nhập của nền văn hóa ngoại lai, chạy theo lối sống ăn chơi, suy đồi đạo đức. Người ta đổ lỗi cho nền kinh tế thị trường nhưng xét về mặt nào đó thì gia đình cũng có lỗi trong nội dung giáo dục này. Trong chuyên đề này chúng tôi chưa có điều kiện làm thống kê định lượng xem trên thực tế giữa bố và mẹ ai là người thường xuyên trao đổi trực tiếp với con cái. Tuy nhiên, kết quả phỏng vấn sâu một số gia đình thì chủ yếu mẹ là người trao đổi trực tiếp nhất là ở những gia đình có con gái. Những gia đình có trao đổi với con cũng thường là những gia đình có con gái. Ở những gia đình có con trai bố mẹ thấy sự trao đổi về những lĩnh vực này là không cần thiết lắm. Đoạn phỏng vấn sâu sau đây của chúng tôi cho thấy tâm sự của một người mẹ.

H: Chị có bao giờ trao đổi với con về vấn đề giới, tình dục và sức khỏe sinh sản không?

Đ: Có, tôi có con gái, tôi rất lo sợ trong xã hội có nhiều biến đổi phức tạp hiện nay. Đôi lúc tôi trao đổi với con về lĩnh vực này. Bọn trẻ bây giờ yêu sớm lắm. Không kiểm soát nổi đâu, phải dạy chúng thôi. Hy vọng chúng tự bảo vệ được mình.

H: Chồng chị có bao giờ trao đổi về vấn đề này với con không?

Đ: Không, một phần vì bận, một phần vì ai lại để con trai nói, nó thế nào ấy. Không bao giờ anh ấy chịu đâu.

Bên cạnh các phương pháp giáo dục giới tính trực tiếp qua trò chuyện, các bậc cha mẹ còn sử dụng các phương pháp gián tiếp. 22,% số người được hỏi trong đó có 20,5% bố và 24,2% mẹ cho rằng chỉ cần giáo dục giới tính, tình dục và sức khỏe sinh sản cho con bằng mua sách báo cho chúng tự học, không cần trao đổi hay nói chuyện trực tiếp với chúng về các vấn đề trên. Lời tâm sự của chị PTM như sau:

"Tôi không nghĩ rằng bố mẹ lại đi trao đổi những vấn đề tế nhị thế này một cách trực tiếp. Tôi có ý thức trang bị kiến thức cho chúng. Tôi rất sợ chúng tự tìm hiểu bằng cách rủ bạn bè xem những phim ảnh độc hại. Nhà nào bây giờ chẳng đầy đủ các phương tiện như video, đầu đĩa hay thậm chí máy tính. Băng đĩa thì chỉ cần vài nghìn chúng có ngay. Biết không thể né tránh, tôi mua sách cho chúng tự đọc. Tôi nghĩ đây là cách thức tốt nhất".

Trong khi đó, vấn đề giáo dục giới tính nói riêng và giáo dục sức khỏe sinh sản vị thành niên nói chung hầu như chưa được các bậc cha mẹ cũng như các nhà giáo dục, các nhà quản lý quan tâm đúng mức. Không ít các bậc cha mẹ cho rằng giáo dục giới tính tình dục là *vẽ đường cho hươu chạy*, còn các nhà giáo dục lại cho rằng đó là vấn đề tế nhị, riêng tư, rất khó trình bày trước học trò... Vì vậy vấn đề giáo dục giới tính hiện nay chưa có một chương trình chính thức và chưa được các bậc cha mẹ quan tâm đúng mức.

Để tránh được những sai lầm vì không hiểu biết về giới tính và tình dục, các bậc cha mẹ và người thân trong gia đình cần cung cấp cho trẻ em những kiến thức về tình bạn, tình yêu, cấu tạo và chức năng của cơ quan sinh sản, những chuẩn mực trong quan hệ với người khác giới... Mong muốn có được thông tin sâu và sát với thực tiễn chúng tôi đã tiến hành phỏng vấn sâu đối với 10 gia đình trong 2 quận nội thành Hà Nội:

Trang bị kiến thức về tuổi dậy thì:

H: Khi con gái phát triển tuyến vú và có kinh nguyệt chị có biết không?

Đ: Có, năm lớp 7 cháu có kinh nguyệt và lớn bổng lên

H: Chị có dạy cháu cách vệ sinh cơ thể và giải thích những hiện tượng đó với cháu không?

Đ: Có, tôi nói với cháu sự đau nhức ở ngực là do tuyến vú của con phát triển. Mỗi khi đến kỳ kinh nguyệt con phải giữ vệ sinh và thay băng vệ sinh ít nhất ngày hai lần.

(PV nữ số 3, cán bộ 38 tuổi quận Hoàn Kiếm)

H: Con gái anh năm nay bao nhiêu tuổi? Học lớp mấy?

Đ: Cháu 15 tuổi, học lớp 9.

H: Anh có nhận thấy sự thay đổi cơ thể của cháu không?

Đ: Tôi thấy cháu lớn nhanh cao bằng bố rồi.

H: Anh có bao giờ nói với cháu về cách vệ sinh cá nhân và có biết cháu có kinh nguyệt hay chưa không?

Đ: Những vấn đề đó đã có mẹ cháu. Tôi thỉnh thoảng chỉ nhắc nhở cháu về chuyện bạn bè.

(PV nam số 6, 42 tuổi quận Ba Đình)

Đây là hai trong 10 phỏng vấn về trang bị kiến thức tuổi dậy thì cho con cái. Trong phỏng vấn sâu đã thực hiện, tác giả thấy rằng người mẹ quan tâm và giải thích cho con gái những vướng mắc và kiến thức về tuổi dậy thì là chính. Hầu như các ông bố chỉ quan tâm tới việc học hành, bạn bè, mua sách vở và rất ít người dạy con gái kiến thức về tuổi dậy thì. Hầu như các anh đều trả lời là: *Mẹ cháu dạy cho cháu.*

Trong một nghiên cứu gần đây các tác giả đã đưa ra nhận xét: “*thường thì người cha nói chuyện với con trai (31,9%), người mẹ nói chuyện với con gái (81,1%). Nhưng cần lưu ý có tới 14,9% câu trả lời cho rằng người mẹ thường xuyên nói chuyện, hướng dẫn con trai*”². Như vậy, chúng ta thấy vai trò của người mẹ trong gia đình là hết sức quan trọng. Đặc biệt cần nhấn mạnh vai trò của người mẹ trong giáo dục giới tính. Thấy được những khác biệt này sẽ giúp chúng ta nhận thức đúng và có hướng tác động tích cực hơn trong việc nâng cao vai trò của gia đình trong lĩnh vực này.

Về sự quan tâm của gia đình với vấn đề bạn bè của con hiện nay cũng còn nhiều ý kiến khác nhau. Đối với cha mẹ, con cái dù đã lớn nhưng trong ánh mắt họ thì lúc nào con cũng còn bé bỏng.

H: Anh có quan tâm tới quan hệ bạn bè của con gái không? Đặc biệt là bạn trai?

Đ: Cháu có nhóm bạn thân 5, 6 đứa cả trai và gái. Tôi thấy các cháu vẫn xưng hô vô tư bạn tớ nên tôi không nhắc nhở. Cháu mới 14 tuổi còn quá nhỏ để nói về quan hệ bạn trai.

(PV nam số 2, 39 tuổi, quận Hoàn Kiếm)

H: Chị có bao giờ nhắc nhở con về quan hệ bạn bè không? Đặc biệt là bạn gái?

Đ: Cháu còn trẻ con lắm, mới 14 tuổi đã biết gì mà nhắc. Tôi chỉ thấy lo cho con gái, chứ con trai thì không đáng ngại lắm. Con gái tôi mới 12 tuổi nhưng tò mò, hay hỏi và nếu cháu sai lầm thì ảnh hưởng xấu hơn nhiều so với anh nó.

(PV nữ số 5, 30 tuổi, quận Hoàn Kiếm)

H: Theo chị cha mẹ cần quan tâm tới quan hệ bạn bè của con không?

Đ: Bố mẹ cần trao đổi, trò chuyện hướng dẫn con cái về quan hệ bạn bè; nếu khó nói có thể mua sách báo để cung cấp kiến thức cho trẻ. Tôi thấy trẻ em bây giờ đây thì sớm nếu không quan tâm và cung cấp những kiến thức về giới tính, những chuẩn mực trong quan hệ bạn bè có thể dẫn tới những sai lầm đáng tiếc.

(PV nữ số 7, 42 tuổi quận Ba Đình)

Trong quá trình phỏng vấn tác giả nhận thấy có nhiều bậc cha mẹ vì quan niệm con cái còn nhỏ nên ít nhắc nhở con về quan hệ bạn bè nhất là bạn khác giới. Điều này cũng lý giải những số liệu của các nhà quản lý: “*Việt Nam là một trong ba nước có tỷ lệ nạo phá thai cao nhất thế giới (mỗi năm ước tính có từ 1,2 - 1,6 triệu ca nạo hút thai) trong đó vị thành niên chiếm 20%*”³.

Bên cạnh đó sự buông lỏng quản lý con trai và cho rằng ảnh hưởng của quan hệ tình dục sớm đối với trẻ em trai không nặng nề cũng là một vấn đề cần được định

² Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn Quốc gia. Trung tâm Nghiên cứu khoa học về gia đình và phụ nữ: *Gia đình trong giáo dục sức khỏe sinh sản vị thành niên*. Nhà xuất bản Khoa học xã hội. Hà Nội - 2003. tr. 128.

³ Như trên, tr.3.

hướng lại. Trong quá trình nghiên cứu tác giả thấy, hầu hết các gia đình có con trai chỉ lo lắng con vướng vào tệ nạn xã hội như nghiện hút, cờ bạc... mà ít thấy lo lắng về quan hệ với bạn khác giới. Ngược lại, những gia đình có trẻ em nữ trong độ tuổi vị thành niên khá quan tâm tới quan hệ bạn bè của con và có tâm lý sợ quan hệ tình dục sớm, sợ con có thai ngoài ý muốn. Tuy vậy nhưng do hạn chế về mặt kiến thức và do e ngại nên nhiều bậc cha mẹ vẫn hạn chế trong giáo dục và hướng dẫn định hướng con trong quan hệ với bạn khác giới.

Giáo dục giới tính là công việc quan trọng. Hiện nay đã có không ít trẻ em phải chào đời khi cha mẹ chúng chưa thành người lớn, dẫn đến nguy cơ trẻ không được thừa nhận hoặc thiếu sự che chở bảo vệ về vật chất và tinh thần, méo mó về sự phát triển dễ rối loạn tâm lý và chức năng thần kinh vì những bố mẹ chưa trở thành người lớn này thiếu sự hiểu biết cũng như kinh nghiệm về cuộc sống gia đình. Chính vì vậy, giáo dục giới tính trong gia đình phải được thấm sâu vào các hoạt động sống của gia đình. Trước hết, những người làm cha làm mẹ phải nêu tấm gương sáng về tình yêu và hôn nhân của mình, trong gia đình không để nảy sinh tình trạng vô trách nhiệm của người này với người khác. Tình yêu và nghĩa vụ vợ chồng mang giá trị đạo đức; tình yêu của cha và mẹ là điều kiện không thể thiếu cho sự phát triển của con cái.

Cha mẹ giáo dục cho con cái vấn đề giới tính phải hết sức tế nhị, nghiêm túc giảng giải cho con những điều cần hiểu biết. Người cha thường tâm sự với con trai và mẹ tâm sự với con gái, nhắc nhở chúng phải biết giữ gìn vệ sinh để đảm bảo sức khỏe. Nhất là đối với con gái và ở độ tuổi dậy thì, người mẹ phải tâm sự trao đổi với con nhiều hơn, nói cho con hiểu thế nào là bạn khác giới, giới hạn của tình bạn, hiện tượng kinh nguyệt, tuổi tốt nhất cho lần có thai đầu tiên, những dấu hiệu có thai để con cái có thể tránh được những điều xấu có thể xảy ra trong cuộc sống.

Trao đổi với con cái những kiến thức về giới và giới tính là rất quan trọng. Vì vậy, các bậc cha mẹ không nên bỏ mặc con cái. Giáo dục cũng phải tùy vào lứa tuổi, hoàn cảnh cụ thể mà lựa chọn mức độ khác nhau để trao đổi cho phù hợp với con cái. Có thể nói, giáo dục giới tính cho con cái của các bậc cha mẹ hiện nay chưa cao lắm. Để nâng cao chất lượng và hiệu quả của giáo dục giới tính trong gia đình, các cơ quan đoàn thể cần có chính sách phương pháp tuyên truyền sâu rộng góp phần nâng cao kiến thức cho các bậc cha mẹ về lĩnh vực này. Có như vậy mới hy vọng giáo dục giới và giới tính không còn gặp khó khăn và khúc mắc như hiện nay mà sẽ trở thành một nội dung giáo dục rộng rãi.